

Brussel, 1 juli 2026
(OR. en)

11287/26

Interinstitutioneel dossier:
2025/0268(NLE)

ATO 34
CADREFIN 318

RESULTAAT BESPREKINGEN

van:	het secretariaat-generaal van de Raad
d.d.:	29 juni 2026
aan:	de delegaties
nr. vorig doc.:	10568/26
Betreft:	Voorstel voor een VERORDENING VAN DE RAAD tot vaststelling van het bijstandsprogramma voor de ontmanteling van de kerncentrale van Ignalina in Litouwen voor de periode 2028-2034 en tot intrekking van Verordening (EU) 2021/101 – Partiële algemene oriëntatie

De delegaties vinden in de bijlage de tekst van de partiële algemene oriëntatie over het voorstel voor een verordening van de Raad tot vaststelling van het bijstandsprogramma voor de ontmanteling van de kerncentrale van Ignalina in Litouwen voor de periode 2028-2034 en tot intrekking van Verordening (EU) 2021/101, waarover de Raad (Werkgelegenheid, Sociaal Beleid, Volksgezondheid en Consumentenzaken) op 29 juni 2026 overeenstemming heeft bereikt.

2025/0268 (NLE)

Voorstel voor een

VERORDENING VAN DE RAAD

tot vaststelling van het bijstandsprogramma voor de ontmanteling van de kerncentrale van Ignalina in Litouwen voor de periode 2028-2034 en tot intrekking van Verordening (EU) 2021/101

DE RAAD VAN DE EUROPESE UNIE,

Gezien de Toetredingsakte van 2003, en met name artikel 56, en artikel 3, lid 2, van het daaraan gehechte Protocol nr. 4,

Gezien het voorstel van de Europese Commissie,

Overwegende hetgeen volgt:

- (1) Volgens Protocol nr. 4 betreffende de kerncentrale van Ignalina bij de Toetredingsakte van 2003¹, heeft Litouwen zich ertoe verbonden de eenheden 1 en 2 van de kerncentrale van Ignalina uiterlijk op respectievelijk 31 december 2004 en 31 december 2009 te sluiten en deze eenheden vervolgens te ontmantelen.
- (2) In overeenstemming met de verplichtingen van de toetredingsakte en met steun van de Unie heeft Litouwen de beide eenheden binnen de respectieve termijnen gesloten en aanzienlijke vooruitgang geboekt met de ontmanteling ervan. De werkzaamheden om het niveau van stralingsrisico nog verder naar beneden te brengen, moeten worden voortgezet. Op basis van de beschikbare ramingen zijn voor dit doel na 2027 extra financiële middelen nodig.

¹ PB L 236 van 23.9.2003, blz. 944, ELI: http://data.europa.eu/eli/treaty/acc_2003/act_1/pro_4/sign.

- (3) De ontmanteling van de kerncentrale die onder deze verordening valt, moet worden uitgevoerd overeenkomstig de wetgeving van de Unie inzake nucleaire veiligheid, namelijk Richtlijn 2009/71/Euratom van de Raad², en de wetgeving inzake afvalbeheer, namelijk Richtlijn 2011/70/Euratom van de Raad³. Overeenkomstig deze wetgeving blijft Litouwen de eindverantwoordelijkheid dragen voor de nucleaire veiligheid en het veilige beheer van verbruikte splijtstof en kernafval.
- (4) Zich er rekenschap van gevend dat het vervroegd sluiten en vervolgens ontmantelen van de kerncentrale van Ignalina — die is uitgerust met twee van de voormalige Sovjet-Unie geërfde reactoren van het RBMK-type met een vermogen van 1 500 MW — een ongekend grootscheepse onderneming was die voor Litouwen een uitzonderlijke financiële last met zich meebracht die niet in verhouding stond tot de omvang en de economische draagkracht van het land, werd in Protocol nr. 4 bij de Toetredingsakte van 2003 bepaald dat de Unie de via het bijstandsprogramma voor de ontmanteling van nucleaire installaties van de kerncentrale van Ignalina in Litouwen (hierna “het programma” genoemd) verleende steun na 2006 ononderbroken moet voortzetten en verlengen voor de periode van de volgende financiële vooruitzichten.
- (5) [Bij deze verordening wordt een indicatieve financiële toewijzing voor het programma vastgesteld.]
- (6) Bij de uitvoering van het programma zullen de consistentie, samenhang en synergieën van het programma met andere beleidslijnen en programma’s van de Unie, met name het instrument voor samenwerking op het gebied van nucleaire veiligheid en ontmanteling [XXX]⁴ worden verzekerd.

² Richtlijn 2009/71/Euratom van de Raad van 25 juni 2009 tot vaststelling van een communautair kader voor de nucleaire veiligheid van kerninstallaties (PB L 172 van 2.7.2009, blz. 18, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2009/71/oj>).

³ Richtlijn 2011/70/Euratom van de Raad van 19 juli 2011 tot vaststelling van een communautair kader voor een verantwoord en veilig beheer van verbruikte splijtstof en radioactief afval (PB L 199 van 2.8.2011, blz. 48, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2011/70/oj>).

⁴ VERORDENING (EU) .../... VAN DE RAAD tot vaststelling van het instrument voor samenwerking op het gebied van nucleaire veiligheid en ontmanteling voor de periode 2028-2034 en tot intrekking van Verordeningen (Euratom) 2021/100 en (Euratom) 2021/948 (PB, ..., ... ELI: ...).

- (7) Uit recente ervaring is gebleken dat er in een snel veranderende economische, sociale en geopolitieke omgeving behoefte is aan een flexibeler meerjarig financieel kader en flexibeler uitgavenprogramma's van de Unie. Daartoe, in overeenstemming met de doelstellingen van het programma, en met waarborging van de uitvoering van de begrotingstoewijzing voor de periode 2028-2034 en van voldoende voorspelbaarheid voor de uitvoering van de begroting, moet bij de financiering voldoende rekening worden gehouden met de veranderende beleidsbehoeften en prioriteiten van de Unie zoals vastgesteld in relevante documenten die door de Commissie zijn gepubliceerd, in resoluties van het Europees Parlement en in conclusies van de Raad.
- (8) Verordening (EU, Euratom) 2024/2509 van het Europees Parlement en de Raad⁵ is op het programma van toepassing. Zij legt de regels vast voor de opstelling en uitvoering van de algemene begroting van de Europese Unie, met inbegrip van de regels voor subsidies, prijzen, niet-financiële schenkingen, aanbestedingen, indirect beheer, financiële bijstand, financieringsinstrumenten en begrotingsgaranties.

⁵ Verordening (EU, Euratom) 2024/2509 van het Europees Parlement en de Raad van 23 september 2024 tot vaststelling van de financiële regels van toepassing op de algemene begroting van de Unie (herschikking) (PB L, 2024/2509, 26.9.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/2509/oj>).

- (9) Overeenkomstig Verordening (EU, Euratom) 2024/2509, Verordening (EU, Euratom) nr. 883/2013 van het Europees Parlement en de Raad⁶, Verordening (EG, Euratom) nr. 2988/95 van de Raad⁷, Verordening (Euratom, EG) nr. 2185/96 van de Raad⁸ en Verordening (EU) 2017/1939 van de Raad⁹ moeten de financiële belangen van de Unie worden beschermd door evenredige maatregelen, met inbegrip van voorkoming, opsporing, correctie en onderzoek van onregelmatigheden en fraude, terugvordering van verloren gegane, onverschuldigd betaalde of onjuist bestede financiële middelen alsook, in voorkomend geval, oplegging van administratieve sancties. In het bijzonder kan het Europees Bureau voor fraudebestrijding (OLAF) overeenkomstig Verordening (EU, Euratom) nr. 883/2013 en Verordening (Euratom, EG) nr. 2185/96 onderzoeken, met inbegrip van controles en verificaties ter plaatse, uitvoeren om vast te stellen of er sprake is van fraude, corruptie of andere onwettige activiteiten waardoor de financiële belangen van de Unie worden geschaad. Overeenkomstig Verordening (EU) 2017/1939 kan het Europees Openbaar Ministerie (EOM) overgaan tot onderzoek en vervolging van fraude en andere onwettige activiteiten waardoor de financiële belangen van de Unie worden geschaad in de zin van Richtlijn (EU) 2017/1371 van het Europees Parlement en de Raad¹⁰. Personen of entiteiten die middelen van de Unie ontvangen, moeten overeenkomstig Verordening (EU, Euratom) 2024/2509 ten volle meewerken aan de bescherming van de financiële belangen van de Unie, de nodige rechten en toegang verlenen aan de Commissie, OLAF, het EOM en de Europese Rekenkamer en ervoor zorgen dat derden die betrokken zijn bij de uitvoering van middelen van de Unie gelijkwaardige rechten verlenen.

⁶ Verordening (EU, Euratom) nr. 883/2013 van het Europees Parlement en de Raad van 11 september 2013 betreffende onderzoeken door het Europees Bureau voor fraudebestrijding (OLAF) en tot intrekking van Verordening (EG) nr. 1073/1999 van het Europees Parlement en de Raad en Verordening (Euratom) nr. 1074/1999 van de Raad (PB L 248 van 18.9.2013, blz. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2013/883/oj>).

⁷ Verordening (EG, Euratom) nr. 2988/95 van de Raad van 18 december 1995 betreffende de bescherming van de financiële belangen van de Europese Gemeenschappen (PB L 312 van 23.12.1995, blz. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/1995/2988/oj>).

⁸ Verordening (Euratom, EG) nr. 2185/96 van de Raad van 11 november 1996 betreffende de controles en verificaties ter plaatse die door de Commissie worden uitgevoerd ter bescherming van de financiële belangen van de Europese Gemeenschappen tegen fraudes en andere onregelmatigheden (PB L 292 van 15.11.1996, blz. 2, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/1996/2185/oj>).

⁹ Verordening (EU) 2017/1939 van de Raad van 12 oktober 2017 betreffende nauwere samenwerking bij de instelling van het Europees Openbaar Ministerie (EOM) (PB L 283 van 31.10.2017, blz. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2017/1939/oj>).

¹⁰ Richtlijn (EU) 2017/1371 van het Europees Parlement en de Raad van 5 juli 2017 betreffende de strafrechtelijke bestrijding van fraude die de financiële belangen van de Unie schaadt (PB L 198 van 28.7.2017, blz. 29, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2017/1371/oj>).

- (9a) Het programma moet volledig transparant worden uitgevoerd met volledige verantwoordingsplicht met betrekking tot het gebruik van de middelen van de Unie om het vertrouwen van het publiek omtrent het gebruik van de middelen van de Unie in stand te houden. Alle financiële behoeften die aan elke uitvoeringsfase ten grondslag liggen, moeten op transparante wijze worden gedocumenteerd en gemotiveerd.
- (10) **[**Het programma moet worden uitgevoerd overeenkomstig Verordening (EU) [XXX] van het Europees Parlement en de Raad¹¹ [de prestatieverordening], waarin de regels voor het traceren van uitgaven en het prestatiekader voor de begroting zijn vastgesteld, met inbegrip van regels voor het waarborgen van een uniforme toepassing van de beginselen van “geen ernstige afbreuk doen” en gendergelijkheid als bedoeld in respectievelijk artikel 33, lid 2, punten d) en f), van Verordening (EU, Euratom) 2024/2509, regels voor de monitoring en rapportage van de prestaties van programma’s en activiteiten van de Unie, regels voor de oprichting van een financieringsportaal van de Unie, regels voor de evaluatie van de programma’s, alsook andere horizontale bepalingen die van toepassing zijn op alle programma’s van de Unie, zoals die inzake informatie, communicatie en zichtbaarheid.**]**
- (11) Deze verordening laat het resultaat onverlet van eventuele toekomstige staatssteun-procedures die kunnen worden ingeleid overeenkomstig de artikelen 107 en 108 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU).
- (12) De financiering op grond van deze verordening moet gericht zijn op activiteiten ter verwezenlijking van de veiligheidsdoelstellingen van de ontmanteling.

¹¹ PB L., blz.

- (13) Het programma moet betrekking hebben op het tot stand brengen van kennis en het delen van ervaring, met als doel deze kennis en deskundigheid binnen de Unie te houden om haar industrieel concurrentievermogen, technologische soevereiniteit en strategische autonomie bij de sector van de ontmanteling van nucleaire installaties te versterken. In het kader van het programma opgedane kennis en ervaring en geleerde lessen in verband met het nucleaire ontmantelingsproces en het beheer van kernafval moeten in en buiten de Unie worden verspreid, in voorkomend geval met derde landen, in overeenstemming met het beleid en de doelstellingen van de Unie, in coördinatie en synergie met de kerninstallaties van de Commissie op de locaties van het Gemeenschappelijk Centrum voor onderzoek ("JRC"); zulke maatregelen leveren namelijk de grootste EU-meerwaarde op en dragen bij tot de veiligheid van de werknemers en de bevolking in het algemeen, alsook tot de bescherming van het milieu. De reikwijdte, procedure en economische aspecten van de samenwerking moeten nader worden beschreven in meerjarige werkprogramma's en kunnen ook het voorwerp zijn van overeenkomsten tussen de lidstaten onderling of tussen de lidstaten en de Commissie.
- (13a) Het programma moet de hoogste normen inzake stralingsbescherming waarborgen voor werknemers die betrokken zijn bij ontmantelingsactiviteiten, het grote publiek en het milieu, met inbegrip van gezondheids- en veiligheidsmaatregelen, de ontwikkeling van vaardigheden en eerlijke arbeidsomstandigheden, met volledige inachtneming van de wetgeving en normen van de Unie en het voorzorgsbeginsel. Gezien de mogelijke ernstige langetermijnrisico's die verbonden zijn aan nucleaire installaties en het beheer van radioactief afval, moet bij alle activiteiten in het kader van het programma worden voorkomen dat toekomstige generaties onnodig worden belast.

- (14) Het JRC moet de verspreiding van kennis inzake de ontmanteling van kerncentrales onder verschillende belanghebbenden in de Unie op gecoördineerde wijze faciliteren, bijvoorbeeld door het verrichten van marktanalyses, evaluaties en beoordelingen van kennisbehoeften in de Unie en, waar relevant, in derde landen, het uitstippelen van mogelijke koersen voor samenwerking, het in kaart brengen van geïnteresseerde belanghebbenden en gebieden waarop de bij de uitvoering van het Programma tot stand gebrachte kennis de grootste meerwaarde zou opleveren, en het ontwikkelen van formats voor kennisdeling. De verspreiding van tot stand gebrachte kennis moet door het JRC worden gefinancierd. Elke lidstaat moet de mogelijkheid hebben het tot stand brengen van betrekkingen en uitwisselingen met het oog op kennisverspreiding te initiëren. Waar relevant zouden derde landen bij dergelijke uitwisselingen kunnen worden betrokken, in overeenstemming met de strategische belangen en prioriteiten van de Unie, in samenhang met en als aanvulling op de acties die worden uitgevoerd in het kader van Verordening [XXX] van het Europees Parlement en de Raad¹² [Europa in de wereld] en Verordening [XXX] van de Raad¹³ [INSC-D]. De in het kader van het programma gegenereerde kennis moet in de eerste plaats de capaciteiten van de Unie versterken. Bij elke verspreiding buiten de Unie moet worden gezorgd voor een passende bescherming van de veiligheidsbelangen, het intellectuele eigendom, de gevoeligheid en vertrouwelijkheid van informatie en het technologisch leiderschap van de Unie.
- (15) Bij de ontmanteling van de kerncentrale van Ignalina dient gebruik te worden gemaakt van de beste technische expertise die beschikbaar is, rekening houdend met de aard en de technische specificaties van de te ontmantelen installaties, zodat de veiligheid en de grootst mogelijke doeltreffendheid worden gewaarborgd en Europese en internationale beste praktijken in acht worden genomen, teneinde een efficiënte uitvoering van ontmantelingsactiviteiten te waarborgen.

¹² PB L., blz.

¹³ PB L., blz.

- (16) De efficiëntie van de uitvoering van het programma moet worden geoptimaliseerd door een evenredige vermindering en een reorganisatie van het werknemersbestand dat betrokken is bij de ontmantelingsactiviteiten in de kerncentrale van Ignalina. Gelet op de geplande ontmantelingswerkzaamheden [voor 2028-2034] en de keuze van de kerncentrale van Ignalina om de volledige ontmanteling van de centrale zones van de reactorschacht uit te besteden, moet er worden gericht op een vermindering van het aantal werknemers dat betrokken is bij de ontmantelingsactiviteiten tot één derde ten opzichte van het aantal voltijdequivalenten (vte's) aan het einde van 2024. In voorkomend geval kunnen werknemers die door de reorganisatie van het personeelsbestand en het uitbestedingsproces worden getroffen, gerichte toegang krijgen tot omscholings-, bijscholings- en herplaatsingsmogelijkheden.
- (17) Litouwen en de Commissie moeten voor een effectieve monitoring en controle van het verloop van het ontmantelingsproces zorgen om te waarborgen dat de in het kader van deze verordening toegewezen financiering zo veel mogelijk EU-meerwaarde oplevert, ook al ligt de eindverantwoordelijkheid voor de ontmanteling bij Litouwen. De monitoring en controle omvatten doeltreffende voortgangsmetingen en de vaststelling van corrigerende maatregelen indien nodig. Daartoe is een comité met monitorings- en informatietaken in het leven geroepen, dat gezamenlijk moet worden voorgezeten door een vertegenwoordiger van de Commissie en een vertegenwoordiger van Litouwen, zoals gespecificeerd in de werkprogramma's.
- (18) Het bedrag van de aan het programma toegewezen kredieten moet op basis van de resultaten van een uitvoeringsverslag kunnen worden herzien.

- (19) Activiteiten die in het kader van deze verordening worden medegefinancierd, moeten worden vastgesteld binnen de begrenzings als bepaald door het ontmantelingsplan dat door Litouwen is ingediend overeenkomstig Verordening (Euratom) nr. 1369/2013¹⁴ en de latere herzieningen daarvan. In het ontmantelingsplan zijn de reikwijdte van het programma, de eindtoestand van volledige ontmanteling en de einddatum vastgesteld en komen de ontmantelingsactiviteiten, het bijbehorende tijdsschema, de kosten en de benodigde personele middelen aan bod. In geval van belangrijke gebeurtenissen die gevolgen hebben voor de inhoud van het ontmantelingsplan, dient Litouwen in voorkomend geval, in overeenstemming met de bepalingen van het Litouwse recht of binnen een kortere termijn, een bijgewerkte versie van het plan aan de Commissie voor te leggen ter overweging bij de voorbereiding van de meerjarige werkprogramma's.
- (20) Activiteiten uit hoofde van het programma moeten worden uitgevoerd met een gezamenlijke financiële inspanning van de Unie en van Litouwen. Er is een maximumdrempel voor medefinanciering door de Unie vastgesteld in overeenstemming met de medefinanciering in het kader van de voorgaande programma's. Rekening houdend met de praktijk van vergelijkbare programma's van de Unie en de sterkere Litouwse economie, [mag het medefinancieringspercentage van de Unie] vanaf de start van het programma tot het einde van de uitvoering van de in het kader van deze verordening gefinancierde activiteiten [niet hoger liggen dan 86 % van de in aanmerking komende kosten.] De resterende medefinanciering moet door Litouwen en uit andere bronnen dan de begroting van de Unie worden verstrekt, bijvoorbeeld internationale financiële instellingen en andere donoren.
- (21) Er is rekening gehouden met Speciaal verslag nr. 22/2016 van de Rekenkamer¹⁵, met de aanbevelingen van dat verslag en met het antwoord daarop van de Commissie.
- (21a) Er is nota genomen van de wetgevingsresolutie van het Europees Parlement van [...] over het voorstel voor een verordening van de Raad tot vaststelling van het bijstandsprogramma voor de ontmanteling van de kerncentrale van Ignalina in Litouwen ("het Ignalina-programma") en tot intrekking van Verordening (EU) 2021/101.

¹⁴ Verordening (Euratom) nr. 1369/2013 en Verordening (EU) 2021/101 van de Raad betreffende steun van de Unie aan de bijstandsprogramma's voor de ontmanteling van nucleaire installaties in Litouwen (PB L 346 van 20.12.2013, blz. 7, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2013/1369/oj>).

¹⁵ Speciaal verslag nr. 22/2016 van de Europese Rekenkamer: Bijstandsprogramma's van de EU voor de ontmanteling van nucleaire installaties in Litouwen, Bulgarije en Slowakije: enige vooruitgang geboekt sinds 2011, maar cruciale uitdagingen in het verschiet.

- (22) Het programma valt binnen de werkingssfeer van het nationale programma van Litouwen op grond van Richtlijn 2011/70/Euratom.
- (23) Om eenvormige voorwaarden voor de uitvoering van de doelstellingen van het programma te waarborgen, moeten aan de Commissie uitvoeringsbevoegdheden worden toegekend. Die bevoegdheden moeten worden uitgeoefend in overeenstemming met Verordening (EU) nr. 182/2011 van het Europees Parlement en de Raad¹⁶.
- (24) De wijzen van uitvoering en de vormen van Uniefinanciering in deze verordening moeten worden gekozen op grond van het vermogen om de specifieke doelstellingen van de acties te verwezenlijken en resultaten op te leveren, met name rekening houdend met de controlekosten, de administratieve lasten en het verwachte risico van niet-naleving. Daarbij moet het gebruik van vaste bedragen, financiering volgens een vast percentage en eenheidskosten worden overwogen, alsmede niet aan de kosten gekoppelde financiering als bedoeld in artikel 125, lid 1, punt a), van Verordening (EU, Euratom) 2024/2509.
- (25) Het programma vervangt het bij Verordening (EU) 2021/101 vastgestelde programma voor de periode van 1 januari 2021 tot en met 31 december 2027. Deze verordening dient derhalve te worden ingetrokken,

HEEFT DE VOLGENDE VERORDENING VASTGESTELD:

¹⁶ Verordening (EU) nr. 182/2011 van het Europees Parlement en de Raad van 16 februari 2011 tot vaststelling van de algemene voorschriften en beginselen die van toepassing zijn op de wijze waarop de lidstaten de uitoefening van de uitvoeringsbevoegdheden door de Commissie controleren (PB L 55 van 28.2.2011, blz. 13, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2011/182/oj>).

Artikel 1

Voorwerp

1. Bij deze verordening wordt het bijstandsprogramma voor de ontmanteling van de kerncentrale van Ignalina in Litouwen (“het Programma”) vastgesteld [voor de periode van 1 januari 2028 tot en met 31 december 2034].
2. In deze verordening worden ook de doelstellingen van het programma, de begroting van het programma voor de periode van [1 januari 2028 tot en met 31 december 2034], de vormen van financiering door de Unie en de regels voor het verstrekken van die financiering vastgelegd.

Artikel 2

Definities

Voor de toepassing van deze verordening wordt verstaan onder:

- 1) “ontmanteling”: administratieve en technische maatregelen waardoor het regulerende toezicht op een nucleaire faciliteit geheel of gedeeltelijk kan worden opgeheven, en die gericht zijn op het waarborgen van de langdurige bescherming van het publiek en het milieu, onder meer door de niveaus van residuele radionucliden in de materialen en op het terrein van de faciliteit te verlagen;
- 2) “ontmantelingsplan”: een document met gedetailleerde informatie over de voorgestelde ontmanteling, waarin de gekozen ontmantelingsstrategie wordt uiteengezet; het tijdpad, het type en de volgorde van de ontmantelingsactiviteiten; de toegepaste strategie voor afvalbeheer, met inbegrip van vrijgave; de voorgestelde eindtoestand; de opslag en berging van het afval van de ontmanteling; het tijdschema van de ontmanteling; de kostenramingen voor de voltooiing van de ontmanteling; en de doelstellingen, verwachte resultaten, mijlpalen, streefdatums en bijbehorende kernindicatoren voor de ontmanteling, waaronder indicatoren op basis van “earned value”. Het plan wordt opgesteld door de vergunninghouder van de nucleaire faciliteit en wordt opgenomen in de meerjarige werkprogramma’s van het programma.

Doelstellingen van het programma

1. De algemene doelstellingen van het programma zijn:
 - a) Litouwen bij te staan bij de ontmanteling van de kerncentrale van Ignalina, waarbij speciaal de nadruk wordt gelegd op het beheer van uitdagingen op het gebied van de radiologische veiligheid en het optimaliseren van de efficiëntie van de uitvoering van het programma door een evenredige vermindering en een reorganisatie van het werknemersbestand;
 - b) kennis tot stand te brengen met betrekking tot het nucleaire ontmantelingsproces en het beheer van radioactief afval dat wordt voortgebracht door ontmantelingsactiviteiten, waarbij expliciete kennisproducten worden aangereikt over kwesties in verband met ontmanteling en afvalbeheer, beste praktijken op het gebied van beheer, technologische uitdagingen en, indien mogelijk, gezondheids- en veiligheidsprotocollen voor werknemers en de bevolking in verband met ontmantelingsactiviteiten, waarbij de nadruk met name ligt op het vermijden van milieuvervuiling en schadelijke gevolgen voor de gezondheid ten gevolge van radioactief materiaal.

De in punt b) van de eerste alinea bedoelde kennis wordt verspreid op het niveau van de Unie en daarbuiten, met in voorkomend geval derde landen, in overeenstemming met het beleid en de doelstellingen van de Unie, op alle relevante gebieden, waarbij potentiële synergieën op het niveau van de Unie worden ontwikkeld in het kader van het programma-instrument voor samenwerking op het gebied van nucleaire veiligheid en ontmanteling (INSC-D), zoals beschreven in artikel [X] van Verordening (Euratom) [XXX].

2. Het Gemeenschappelijk Centrum voor onderzoek coördineert de structurering en verspreiding van de in lid 1, eerste alinea, punt b), bedoelde kennis onder de lidstaten en, in voorkomend geval, met derde landen, overeenkomstig het beleid en de doelstellingen van de Unie, waarbij wordt gezorgd voor een passende bescherming van de veiligheidsbelangen, het intellectuele eigendom, de gevoeligheid en vertrouwelijkheid van informatie en het technologisch leiderschap van de Unie. Deze werkzaamheden worden gefinancierd in het kader van het INSC-D-programma en worden voor 100 % van de subsidiabele kosten door de Unie gefinancierd.
3. Het Programma heeft als specifieke doelstellingen de apparatuur en de reactorschachten van de kerncentrale van Ignalina technisch te beheren, te ontmantelen en te decontamineren overeenkomstig het ontmantelingsplan, daaronder begrepen het beheer van radioactief afval dat wordt voortgebracht door ontmantelingsactiviteiten, en het veilige beheer van afval van de ontmanteling en afval uit het verleden voort te zetten.
4. De lijst van in het kader van het programma uit te voeren activiteiten is opgenomen in de bijlage. De Commissie kan door middel van uitvoeringshandelingen de inhoud van de in de bijlage opgenomen activiteiten verder specificeren teneinde de doelstellingen van het programma te verwezenlijken. Die uitvoeringshandelingen worden volgens de in artikel 11, lid 2, bedoelde onderzoeksprocedure vastgesteld.

[Artikel 4

Begroting

1. De indicatieve financiële middelen voor de uitvoering van het programma voor de periode van 1 januari 2028 tot en met 31 december 2034 zijn vastgesteld op 678 000 000 EUR in lopende prijzen.
2. Vastleggingskredieten in de begroting voor acties waarvan de uitvoering zich over meer dan één begrotingsjaar uitstrekt, mogen in jaartranches worden verdeeld.

3. Ook na 2034 kunnen nog kredieten in de begroting van de Unie worden opgenomen ter dekking van de nodige uitgaven en voor het beheer van acties die aan het einde van het programma nog niet zijn voltooid.
4. De in lid 1 van dit artikel bedoelde financiële toewijzing en de bedragen van de in artikel 5 bedoelde aanvullende middelen kunnen ook worden gebruikt voor technische en administratieve bijstand voor de uitvoering van het programma, zoals activiteiten op het gebied van voorbereiding, monitoring, controle, audit en evaluatie, institutionele informatietechnologiesystemen en -platforms, informatie-, communicatie- en zichtbaarheidsactiviteiten, met inbegrip van institutionele communicatie over de politieke prioriteiten van de Unie, en alle andere uitgaven gerelateerd aan technische en administratieve bijstand of personeel die de Commissie doet voor het beheer van het programma.]

Artikel 5

Aanvullende middelen

1. Lidstaten, instellingen, organen en instanties van de Unie, derde landen, internationale organisaties, internationale financiële instellingen of andere derde partijen kunnen aanvullende financiële of niet-financiële bijdragen aan het programma leveren. Aanvullende financiële bijdragen vormen externe bestemmingsontvangsten in de zin van artikel 21, lid 2, punt a), d) of e), of artikel 21, lid 5, van Verordening (EU, Euratom) 2024/2509.

2. Op verzoek van de lidstaten kunnen de aan hen in gedeeld beheer toegewezen middelen ter beschikking van het programma worden gesteld. De Commissie voert die middelen op directe of indirecte wijze uit overeenkomstig artikel 62, lid 1, punt a) of c), van Verordening (EU, Euratom) 2024/2509. Deze middelen vormen een aanvulling op het in artikel 4, lid 1, van deze verordening bedoelde bedrag. Die middelen worden gebruikt ten voordele van de betrokken lidstaat. Indien de Commissie geen juridische verbintenis in direct of indirect beheer is aangegaan voor aldus ter beschikking van het programma gestelde aanvullende bedragen, kunnen de overeenkomstige niet-vastgelegde bedragen op verzoek van de betrokken lidstaat weer naar een of meer respectieve bronprogramma's worden overgedragen.

Artikel 6

Alternatieve, gecombineerde en cumulatieve financiering

1. Het programma wordt uitgevoerd in synergie met andere programma's van de Unie. Een actie die een bijdrage van de Unie van een ander programma heeft ontvangen, kan ook een bijdrage in het kader van het programma ontvangen. De regels van het desbetreffende programma van de Unie zijn van toepassing op de overeenkomstige bijdrage of er kan één reeks regels op alle bijdragen worden toegepast en één juridische verbintenis worden aangegaan. Indien de bijdrage van de Unie op subsidiabele kosten is gebaseerd, mag de cumulatieve steun uit de Uniebegroting niet hoger zijn dan de totale subsidiabele kosten van de actie en kan deze op pro-ratabasis worden berekend overeenkomstig de documenten waarin de steunvoorwaarden zijn vastgesteld.

2. Toekenningsprocedures in het kader van het programma kunnen gezamenlijk worden uitgevoerd in direct of indirect beheer door lidstaten, instellingen, organen en instanties van de Unie, derde landen, internationale organisaties, internationale financiële instellingen, of andere derde partijen (“partners bij de gezamenlijke toekenningsprocedure”), op voorwaarde dat de bescherming van de financiële belangen van de Unie wordt gewaarborgd. Dergelijke procedures zijn aan één reeks regels onderworpen en leiden tot de sluiting van één juridische verbintenis. Daartoe kunnen de partners bij de gezamenlijke toekenningsprocedure middelen ter beschikking stellen van het programma overeenkomstig artikel 5 van deze verordening, of kunnen de partners worden belast met de uitvoering van de toekenningsprocedure, indien van toepassing overeenkomstig artikel 62, lid 1, punt c), van Verordening (EU, Euratom) 2024/2509. Vertegenwoordigers van de partners bij de gezamenlijke toekenningsprocedure kunnen ook lid zijn van het evaluatiecomité als bedoeld in artikel 153, lid 3, van Verordening (EU, Euratom) 2024/2509.

Artikel 7

Uitvoering en vormen van Uniefinanciering

1. Het programma wordt overeenkomstig Verordening (EU, Euratom) 2024/2509 uitgevoerd, in direct beheer of in indirect beheer met entiteiten als bedoeld in artikel 62, lid 1, punt c), van die verordening.
2. Financiering door de Unie in het kader van het programma kan worden verstrekt in elke vorm overeenkomstig Verordening (EU, Euratom) 2024/2509, met name prijzen, aanbestedingen en niet-financiële schenkingen.

Artikel 8

Subsidiabiliteit

1. Alleen activiteiten voor de verwezenlijking van de in artikel 3 genoemde doelstellingen komen in aanmerking voor Uniefinanciering.
2. In de in artikel 110 van Verordening (EU, Euratom) 2024/2509 bedoelde werkprogramma's kunnen de in de onderhavige verordening vastgestelde subsidiabiliteitscriteria nader worden gespecificeerd of meer gedetailleerde subsidiabiliteitscriteria voor specifieke acties worden vastgesteld, teneinde de verwezenlijking van de in artikel 3 van deze verordening opgenomen doelstellingen te waarborgen.

Artikel 9

Medefinancieringspercentages

Het algehele maximale medefinancieringspercentage van de Unie dat van toepassing is in het kader van het programma, bedraagt 86 %. De resterende financiering wordt door Litouwen en uit andere bronnen dan de begroting van de Unie verstrekt.

Artikel 10

Werkprogramma

1. Het programma wordt uitgevoerd door middel van in artikel 110 van Verordening (EU, Euratom) 2024/2509 bedoelde werkprogramma's. De werkprogramma's worden vastgesteld overeenkomstig de in artikel 11, lid 2, bedoelde onderzoeksprocedure.
2. In de werkprogramma's wordt rekening gehouden met het toepasselijke ontmantelingsplan dat als uitgangspunt dient voor de evaluatie en controle van de programma's.

Artikel 11

Comité

1. De Commissie wordt bijgestaan door een comité. Dat comité is een comité in de zin van Verordening (EU) nr. 182/2011.
2. Wanneer naar dit lid wordt verwezen, is artikel 5 van Verordening (EU) nr. 182/2011 van toepassing.
3. Wanneer het advies van het comité via een schriftelijke procedure dient te worden verkregen, wordt die procedure zonder gevolg beëindigd indien, binnen de termijn voor het uitbrengen van het advies, door de voorzitter van het comité daartoe wordt besloten of door een eenvoudige meerderheid van de leden van het comité daarom wordt verzocht.

Artikel 12

Intrekking

Verordening (EU) 2021/101 wordt ingetrokken met ingang van 1 januari 2028.

Artikel 13

Overgangsbepalingen

1. Deze verordening doet geen afbreuk aan de voortzetting of de wijziging van de acties die zijn geïnitieerd op grond van Verordening (EU) 2021/101, die daarop van toepassing blijft totdat deze worden afgesloten.
2. De financiële middelen voor het programma kunnen ook de uitgaven dekken voor noodzakelijke technische en administratieve bijstand om de overgang tussen het programma en de maatregelen op grond van Verordening (EU) 2021/101 te bewerkstelligen.

Artikel 14

Inwerkingtreding en toepassing

Deze verordening treedt in werking op de twintigste dag na die van de bekendmaking ervan in het *Publicatieblad van de Europese Unie*.

Zij is van toepassing met ingang van 1 januari 2028.

Deze verordening is verbindend in al haar onderdelen en is rechtstreeks toepasselijk in elke lidstaat.

Gedaan te Brussel,

Voor de Raad

De voorzitter

BIJLAGE

De werkzaamheden die zijn opgenomen in het ontmantelingsplan dat door Litouwen overeenkomstig Verordening (EU) nr. 1369/2013, en de latere herzieningen daarvan, is ingediend vallen onder de specifieke doelstelling van artikel 3, lid 3, met name:

I) De ontmanteling van reactorschachten:

- (1) voltooiing van de ontmanteling en decontaminatie van de bovenste en de onderste zone (respectievelijk zone R1 en zone R2 genoemd);
- (2) voltooiing van de ontmanteling van stoomvatafscheiders;
- (3) reactorkernen (zone R3 genoemd):
 - a) ontmantelingstechnologie ontwikkeld en gelicentieerd;
 - b) ontmantelingsapparatuur geïnstalleerd en operationeel;
 - c) ontmanteling en decontaminatie van de centrale zone van de reactorschachten overeenkomstig het ontmantelingsplan; de vooruitgang moet worden gemeten aan de hand van de hoeveelheid en het type verwijderde materialen, alsook van de “earned value”;
 - e) tijdelijke opslagfaciliteit reactorafval in bedrijf.

II) De uitvoering van het Programma voor de sloop van gebouwen. De voortgang met betrekking tot deze doelstelling moet worden gemeten aan de hand van de hoeveelheid gesloopte gebouwen, alsook aan de hand van de “earned value”.

- III) De efficiëntie van het ontmantelingsprogramma van de kerncentrale van Ignalina (INPP) wordt met name geoptimaliseerd door een proportionele vermindering en een reorganisatie van het bestand van betrokken werknemers. Gelet op de geplande ontmantelingswerkzaamheden en de keuze van deze centrale om de volledige ontmanteling van de centrale zones van de reactorschacht uit te besteden, moet er worden gericht op een vermindering van het aantal werknemers dat betrokken is bij de ontmantelingsactiviteiten tot één derde ten opzichte van het aantal voltijdequivalenten (vte's) aan het einde van 2024. In voorkomend geval kunnen werknemers die door de reorganisatie en het uitbestedingsproces worden getroffen, gerichte toegang krijgen tot omscholings-, bijscholings- en herplaatsingsmogelijkheden. De vooruitgang wordt gemeten aan de hand van specifieke kernprestatie-indicatoren die in de uitvoeringswerkprogramma's zijn goedgekeurd.
- IV) Het veilige beheer van het afval van de ontmanteling en het afval uit het verleden tot het moment van opslag of berging (naargelang van de afvalcategorie), met inbegrip van de voltooiing van de infrastructuur voor afvalbeheer en de opslagplaats voor ondiepe berging. Dit moet geschieden in overeenstemming met het ontmantelingsplan, zoals het laatst herzien. De vooruitgang moet worden gemeten aan de hand van de hoeveelheid en het type veilig opgeslagen of geborgen afval, alsook aan de hand van de "earned value".
- V) De verdere terugdringing van de stralingsrisico's. De vooruitgang moet worden gemeten aan de hand van de veiligheidsbeoordelingen van de activiteiten en de faciliteit, waarbij wordt nagegaan op welke manieren zich potentiële blootstellingen kunnen voordoen en waarbij de waarschijnlijkheid en omvang van potentiële blootstellingen worden ingeschat.

De specifieke doelstelling van artikel 3, lid 3, heeft geen betrekking op de berging van verbruikte splijtstof en radioactief afval in een diepe geologische bergingsfaciliteit of de financiering van de aanleg van een diepe geologische bergingsfaciliteit.